

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Факультет фізичного виховання і спорту

Кафедра олімпійського та професійного спорту

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор

Котляр Ю.В.

“ ” 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ УПРАВЛІННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ СПОРТИВНОЇ ПІДГОТОВКИ

Спеціальність 017 Фізична культура і спорт

Розробник		Харченко-Баранецька Л.Л.
Завідувач кафедри розробника		Довгань Н.Ю.
Завідувач кафедри спеціальності		Довгань Н.Ю.
Гарант освітньої програми		Довгань Н.Ю.
Декан факультету ФВіС		Тупсєєв Ю.В.
Начальник НМВ		Шкірчак С.І.

м. Миколаїв – 2023 рік

1.Опис освітньої компоненти

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Сучасні технології управління та організації спортивної підготовки	
Галузь знань	01 Освіта	
Спеціальність	017 Фізична культура і спорт	
Спеціалізація (якщо є)		
Освітня програма	Фізична культура і спорт	
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)	
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Курс навчання	5	
Навчальний рік	2023 – 2024 н.р.	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма
	9-10	-
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	5 кредитів / 150 годин	
Структура курсу: лекції семінарські заняття (практичні, лабораторні, півгрупові) годин самостійної роботи студентів	Денна форма 1 с. - 2 с.	Заочна форма
	15 - 18	-
	30 - 18	-
	65	-
Відсоток аудиторного навантаження	80 %	
Мова викладання	Українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	-	
Форма підсумкового контролю	Атестація - Іспит (4)	

2.Мета, завдання, компетентності та програмні результати вивчення освітньої компоненти

Мета освітньої компоненти «Сучасні технології управління та організації спортивної підготовки» - формування у здобувачів вищої освіти сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань у галузі державного та громадського управління, формування розуміння концептуальних основ системного управління фізичною культурою та спортом, прийняття адекватних управлінських рішень.

Основними завданнями вивчення освітньої компоненти «Сучасні технології управління та організації спортивної підготовки» є:

- ознайомлення здобувачів вищої освіти з управлінням як міжгалузевою та прикладною наукою, освітньою компонентою, з теоріями та методологічними основами управління;

- вивчення побудови системи фізкультурного руху в Україні;
- засвоєння складових регламентування діяльності організацій;
- ознайомлення з функціями управління фізичним вихованням і спортом;
- вивчення психології процесу управління;
- аналіз структурної побудови та змісту діяльності міжнародних спортивних організацій;
- вивчення теоретико-методичних основ організації спортивної підготовки.

Об'єкт освітньої компоненти - сфера фізичної культури і спорту України.

Предметом вивчення освітньої компоненти є: управлінські аспекти функціонування сфери фізичної культури і спорту України.

Вивчення компоненти є необхідною умовою для формування спеціальних компетенцій магістра з фізичної культури та спорту.

Методи та форми навчання.

Робоча програма освітньої компоненти передбачає викладання матеріалу у вигляді: бесіди, диспутів, дискусій, пояснювально-ілюстративного методу. Основними формами навчання є лекції, практичні заняття, індивідуально-консультаційна робота під керівництвом викладача та самостійна робота здобувача вищої освіти .

Для досягнення освітніх завдань, загального розвитку особистості, професійної її підготовки доцільно використовувати різні **методи навчання**, а саме: вербальний, наочний, практичні методи; організації пізнавальної діяльності (частково-пошуковий, дослідницький); методи стимулювання та мотивації навчання (пізнавальні та навчальні дискусії, імітаційні); методи контролю і самоконтролю (усний, письмовий, тестування тощо)

Розроблена програма відповідає освітній програмі спеціальності 017 Фізична культура і спорт та орієнтована на **формування наступних компетентностей**:

Інтегральна компетентність - здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері фізичної культури і спорту.

Загальні компетентності:

ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 1. Здатність до критичного осмислення проблем у сфері фізичної культури і спорту, оригінального мислення та проведення досліджень.

СК 2. Здатність розробляти та реалізовувати інноваційні проекти у сфері фізичної культури і спорту.

СК 3. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти.

СК 5. Здатність розв'язувати проблеми у сфері фізичної культури та спорту у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

СК 6. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення та саморефлексії для успішної професіоналізації у сфері фізичної культури і спорту.

Передбачені наступні *програмні результати навчання*.

РН 1. Аналізувати особливості, протиріччя та перспективи розвитку сучасної сфери фізичної культури і спорту, критично осмислювати проблеми у галузі та на межі галузей знань.

РН 2. Приймати ефективні рішення щодо вирішення проблем у сфері фізичної культури та спорту, генерувати та порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та ресурсні потреби.

РН 3. Вільно обговорювати результати професійної діяльності, досліджень та інноваційних проектів у сфері фізичної культури та спорту державною та іноземною мовами усно і письмово.

РН 7. Застосовувати сучасні цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення, методи статистичного аналізу даних для розв'язання складних задач фізичної культури та спорту.

РН 8. Організовувати ефективну роботу колективу, спрямовану на досягнення визначених цілей з урахуванням економічних, правових та етичних аспектів.

РН 9. Розробляти та реалізовувати наукові і прикладні проекти, спрямовані на розв'язання проблем інноваційного характеру у сфері фізичної культури і спорту, а також дотичні до неї міждисциплінарні проекти.

Технічне й програмне забезпечення /обладнання. Заняття у 2023-2024 навчальному році відбуваються дистанційно в Online форматі в Zoom режимі. Також передбачена синхронна і асинхронна форми виконання заданого матеріалу здобувачам вищої освіти на платформі Moodle.

3. Програма освітньої компоненти 9 СЕМЕСТР

Денна форма:

	Теми	Лекції (год.)	Практичні (групові) (год.)	Самостійна робота (год.)
1 семестр				
1	Теоретичні основи управління, як між галузевої науки.	2	2	5
2	Державні органи управління сферою фізична культура і спорт.	2	2	5
3	Громадські організації в сфері фізична культура і спорт.	2	2	5
4	Спортивні школи та спортивні клуби, як складові системи фізичного виховання та спорту України.	2	2	5
5	Управління персоналом організацій сфери фізичного виховання і спорту.	2	2	5
6.	Методи управління у фізичній культурі і спорті.	2	2	5
7.	Компетентності управлінця.	2	3	
8.	Контрольне заняття	1		
Всього за семестр		15	15	30
Атестація				
Загальний обсяг (л. і пр.з) (год.)		30		

Зміст освітньої компоненти План лекцій

№	Тема заняття / план	
9 семестр		
1.	Тема 1. Теоретичні основи управління, як між галузевої науки. Понятійний апарат освітньої компоненти “Сучасні технології управління та організації спортивної підготовки”, аспекти її розвитку та вдосконалення. Історія виникнення між галузевої науки управління. Етапи розвитку системи управління, її ознаки.	2
2.	Тема 2. Державні органи управління сферою фізична культура і спорт. Сфера фізична культура і спорт, як соціальна система. Ознаки та характеристика сфери фізична культура і спорт. Державні органи управління фізичною культурою і спортом в Україні. Класифікація державних органів управління.	2
3.	Тема 3. Громадські організації в сфері фізична культура і спорт. Національний Олімпійський комітет України. 2. Національний спортивний комітет України.	2

	3. Спортивні федерації. 4. Всеукраїнські фізкультурно-спортивні товариства.	
4.	Тема 4. Спортивні школи та спортивні клуби, як складові системи фізичного виховання та спорту України. Основні напрямки самоврядування у сфері фізкультурного руху. Дитячо-юнацькі спортивні школи, основи діяльності. Спортивні клуби, основи діяльності.	2
5.	Тема 5. Управління персоналом організацій сфери фізичного виховання і спорту. Особливості функціонування фізкультурних організацій в сучасних умовах. 2. Керівництво, стилі керівництва. 3. Управління конфліктними ситуаціями. 4. Система та напрями управління персоналом.	2
6.	Тема 6. Методи управління у фізичній культурі і спорті. Загальне поняття про методи управління у фізичній культурі і спорті. Класифікація. Характеристика групи економічних методів управління. Характеристика групи адміністративних методів управління. Характеристика соціально-психологічних методів управління.	2
7.	Тематичне заняття. Узагальнення тематичних питань за наданими тематиками.	3
	Разом (год.)	15

План практичних (групових) занять

№	Тема заняття / план	
	9 семестр	
1	Тема 1. Теоретичні основи управління, як між галузевої науки. Обговорення питань лекції. <i>Питання на самоопрацювання.</i> Історичні етапи розвитку управління, як системи діяльності і науки.	2
2	Тема 2. Державні органи управління сферою фізична культура і спорт. Обговорення питань лекції. <i>Питання на самоопрацювання:</i> Проаналізувати Закон України про Фізичну культуру і спорт.	2
3.	Тема 3. Громадські організації в сфері фізична культура і спорт. Обговорення питань лекції. <i>Питання для самоопрацювання.</i> Охарактеризуйте діяльність президентів НОК України. Детально опишіть структуру та зміст діяльності федерації з виду спорту – вашої спортивної спеціалізації.	2
4.	Тема 4. Спортивні школи та спортивні клуби, як складові системи фізичного виховання та спорту України. Обговорення питань лекції. <i>Питання на самоопрацювання.</i> В чому полягають завдання самоврядування у сфері фізичної культури? 2. Які типи дитячо-юнацьких спортивних шкіл функціонують в Україні?	2
5.	Тема 5. Управління персоналом організацій сфери фізичного виховання і спорту. Обговорення питань лекції. <i>Питання на самоопрацювання.</i> Які зміни відбулися в управлінні фізкультурно-спортивними організаціями на сучасному етапі? Які стилі керівництва виокремлюють за традиційною концепцією управління? Який зі стилів управління найчастіше зустрічається у сфері фізичного виховання і спорту?	2
6.	Тема 6. Методи управління сфери фізична культура і спорт.	2

	<p><i>Обговорення питань лекції.</i></p> <p><i>Питання на самоопрацювання.</i></p> <p>Онлайн тестування на визначення домінантного методу управління особистоті.</p> <p>2. Причини зниження суспільного інтересу до фізичної культури і спорту.</p>	
7.	Контрольне заняття.	3
Всього (год.)		15

Завдання для самостійної роботи

Обсяг самостійної роботи становить 30 годин.

Вказівки та пояснення до виконання завдань на самостійну роботу

Самостійне опрацювання додаткових джерел здійснюється відповідно до переліку наведеному у цій програмі.

Самостійна робота з літературою та електронними джерелами має знайти відображення в конспекті з курсу, а також в практичних роботах до виконання.

5.Розподіл балів

Система накопичення балів з освітньої компоненти “Сучасні технології управління та організації спортивної підготовки”

Осінь-зимовий семестр
15 год. Л./ 15 год. Пр.
Практичні роботи -1x4=4 бали
Практична робота 1x6 балів = 6 балів
Практичні роботи 2x5 балів = 10 балів
Практичне завдання 2 x 25 балів
Підсумкове тестування - 30 балів
<i>Всього: мах 100 балів</i>
Атестація

6.Програма освітньої компоненти

10 СЕМЕСТР

Денна форма:

	Теми	Лекції (год.)	Практичні (групові) (год.)	Самостійна робота (год.)
2 семестр				
1	Особливості функціонування фізкультурно-спортивних організацій в сучасних умовах.	4	4	5
2	Принципи і функції управління діяльністю фізкультурно-спортивних організацій.	2	2	5
3	Управління персоналом організацій сфери фізичної культури і спорту	2	2	5
4	Міжнародний спортивний рух та управління його складовими	4	4	5
5	Основи маркетингу фізкультурно-спортивної діяльності.	2	2	5
6.	Маркетингове значення цінової політики сфери фізична культура і спорт.	2	2	5
7.	Узагальнююче-контрольне заняття	2	2	5
Всього за семестр		18	18	35
Консультація / Іспит (год.)		1 / 3		
Загальний обсяг (л. і пр.з) (год.)		36		

1. План лекцій

№	Тема заняття / план	
10 семестр		
1.	<p>Тема 1-2. Особливості функціонування фізкультурно-спортивних організацій в сучасних умовах. Типологія фізкультурно-спортивних організацій. Внутрішні і зовнішні типології управління фізкультурно-спортивними організаціями. Основи діловодства в фізкультурно-спортивних організаціях. Спонсорство, юридична та соціальна відповідальність організацій.</p>	4
2.	<p>Тема 3. Принципи і функції управління діяльністю фізкультурно-спортивних організацій. Принципи управлінської діяльності. Класифікація та взаємозв'язок функцій управління. Планування, як функція управління. Напрямки удосконалення системи управління фізкультурно-спортивних структур.</p>	2
3.	<p>Тема 4. Управління персоналом організацій сфери фізичної культури і спорту. Основи управління формальними і неформальними групами. Влада та види впливу на підлеглих. Управління конфліктними ситуаціями. Система, технологія та напрям управління персоналом.</p>	2
4.	<p>Тема 5-6. Міжнародний спортивний рух та управління його складовими. Історія виникнення і сучасний стан міжнародного спортивного руху. Класифікація міжнародних спортивних об'єднань. Організаційна структура і діяльність міжнародних федерацій з видів спорту. Зарубіжний досвід управління фізичною культурою і спортом на регіональному рівні.</p>	4
5.	<p>Тема 7. Основи маркетингу фізкультурно-спортивної діяльності. Об'єкти маркетингу в сфері фізична культура і спорт. Функції і субєкти маркетингу у сфері фізична культура і спорт. Основні напрямки маркетингової діяльності сфери “Фізична культура і спорт”. Фізкультурно-спортивні послуги, як товар.</p>	2
6.	<p>Тема 8. Маркетингове значення цінової політики сфери фізична культура і спорт. Ціна: поняття, основні функції, маркетингове значення. Цінова політика маркетингу: сутність і етапи її формування сфери фізична культура і спорт. Комунікативна політика сфери фізична культура і спорт.</p>	2
7.	<p>Тематичне заняття. Узагальнення тематичних питань за наданими тематиками.</p>	2
	Разом (год.)	18

6.2. План практичних (групових) занять

№	Тема заняття / план	
	10 семестр	
1	<p>Тема 1-2. Особливості функціонування фізкультурно-спортивних організацій в сучасних умовах. Обговорення питань лекції. Питання на самоопрацювання. Охарактеризувати роль спонсорства в діяльності фізкультурно-спортивних організацій. Навести приклади практичної реалізації в видах спорту.</p>	4
2	<p>Тема 3. Принципи і функції управління діяльністю фізкультурно-спортивних організацій. Обговорення питань лекції. Питання на самоопрацювання: Охарактеризувати загальні принципи професійного управління.</p>	2
3.	<p>Тема 4. Управління персоналом організацій сфери фізичної культури і спорту. Обговорення питань лекції. Питання для самоопрацювання. Розкрити типи конфліктів та причини їх виникнення. Скласти ситуативну модель із шляхами вирішення конфліктної ситуації.</p>	2
4.	<p>Тема 5-6. Міжнародний спортивний рух та управління його складовими. Обговорення питань лекції. Питання на самоопрацювання. Характеристика управлінської діяльності президентів МОК.</p>	4
5.	<p>Тема 7. Основи маркетингу фізкультурно-спортивної діяльності. Обговорення питань лекції. Питання на самоопрацювання. Проаналізувати принципи маркетингу сфери фізична культура і спорт.</p>	2
6.	<p>Тема 8. Маркетингове значення цінової політики сфери фізична культура і спорт. Обговорення питань лекції. Питання на самоопрацювання. Розробити план-проект фізкультурно-спортивних послуг із розрахунком прибутковості.</p>	2
7.	Контрольне заняття.	2
Всього (год.)		18

7.Розподіл балів

Система накопичення балів з освітньої компоненти “Сучасні технології управління та організації спортивної підготовки”

10 семестр
18 год. л./ 18 год. пр.
Практичні роботи: 9x5=45 балів
Практичне завдання: 1x10 балів = 10 балів
Контрольна робота: 1x5 балів = 5 балів
Всього: мах. 60 балів
Іспит мах 40 балів
Всього: мах 100 балів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	
90 – 100	A	відмінно	
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D		
60-66	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	

Критерії оцінювання Контроль успішності здобувача вищої освіти здійснюється з використанням методів і засобів, що визначенні в ЧНУ ім. П. Могили. Академічні успіхи здобувача вищої освіти оцінюються за шкалою, яка застосована в ЧНУ імені Петра Могили з переведенням оцінок до національної шкали та шкали ECTS.

Відмінно А - Здобувач має глибокі міцні і системні знання з усього теоретичного курсу, може чітко сформулювати дефініції, використовуючи спеціальну термінологію, володіє понятійним апаратом, знає основні проблеми у галузі фізичної культури і спорту. Вміє творчо застосувати здобуті практичні вміння і навички при аналізі основних питань курсу та використовує їх під час відповіді.

Добре В - Здобувач має глибокі міцні ґрунтовні знання, використовує практичні навички, але може допустити неточності в формулюванні, незначні помилки в наведених прикладах.

Добре С - Здобувач знає програмний матеріал у повному обсязі, але не вміє поєднувати теоретичні і практичні аспекти фізичної культури і спорту. Відповідь його повна, логічна, але з деякими неточностями.

Задовільно D - Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння необхідності поєднання теорії і практики у фізичній культурі, але допускає неточності в термінології, відповіді неповні, серед яких є значна кількість суттєвих.

Задовільно E - Здобувач має базовий рівень знань, володіє необхідними вміннями та практичними навичками для вирішення стандартних завдань спортивної діяльності; виявляє розуміння лише основних положень навчального матеріалу; здатний, з помилками та з додатковими питаннями, сформулювати визначення понять та категорій.

Незадовільно FX - Здобувач мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності; слабо орієнтується в поняттях, визначеннях, не пов'язує теорію і практику фізичної культури і спорту в єдину структуру.

Незадовільно F - Здобувач не володіє необхідними знаннями, вміннями, навичками та науковими термінами, не використовує практичні вміння і навички з фізичної культури і спорту, демонструє низький рівень теоретико-методичних знань та умінь.

- Понятійний апарат освітньої компоненти “Сучасні технології управління та організації спортивної підготовки”, аспекти її розвитку та вдосконалення.
- Історія виникнення між галузевої науки управління.
- Етапи розвитку системи управління, її ознаки.
- Сфера фізична культура і спорт, як соціальна система.
- Ознаки та характеристика сфери фізична культура і спорт.
- Державні органи управління фізичною культурою і спортом в Україні.
- Класифікація державних органів управління.
- Національний Олімпійський комітет України.
- Національний спортивний комітет України.
- Спортивні федерації.
- Всеукраїнські фізкультурно-спортивні товариства.
- Основні напрямки самоврядування у сфері фізкультурного руху.
- Дитячо-юнацькі спортивні школи, основи діяльності.
- Спортивні клуби, основи діяльності.
- 15 Особливості функціонування фізкультурних організацій в сучасних умовах.
16. Керівництво, стилі керівництва.
17. Управління конфліктними ситуаціями.
18. Система та напрями управління персоналом
19. Загальне поняття про методи управління у фізичній культурі і спорті. Класифікація.
20. Характеристика групи економічних методів управління.
21. Характеристика групи адміністративних методів управління.
22. Характеристика соціально-психологічних методів управління.
23. Історичні етапи розвитку управління, як системи діяльності і науки.
24. Охарактеризуйте діяльність президентів НОК України.
25. Детально опишіть структуру та зміст діяльності федерації з виду спорту – вашої спортивної спеціалізації.
26. Причини зниження суспільного інтересу до фізичної культури і спорту.
27. Типологія фізкультурно-спортивних організацій.
28. Внутрішні і зовнішні типології управління фізкультурно-спортивними організаціями.
29. Основи діловодства в фізкультурно-спортивних організаціях.
30. Спонсорство, юридична та соціальна відповідальність організацій.
31. Принципи управлінської діяльності.
32. Класифікація та взаємозв'язок функцій управління.
33. Планування, як функція управління.
34. Напрямки удосконалення системи управління фізкультурно-спортивних структур.
35. Основи управління формальними і неформальними групами.
36. Влада та види впливу на підлеглих.
37. Управління конфліктними ситуаціями.
38. Система, технологія та напрям управління персоналом.
39. Історія виникнення і сучасний стан міжнародного спортивного руху.
40. Класифікація міжнародних спортивних об'єднань.
41. Організаційна структура і діяльність міжнародних федерацій з видів спорту.
42. Зарубіжний досвід управління фізичною культурою і спортом на регіональному рівні.
43. Об'єкти маркетингу в сфері фізична культура і спорт.
44. Функції і суб'єкти маркетингу у сфері фізична культура і спорт.
45. Основні напрямки маркетингової діяльності сфери “Фізична культура і спорт”.
46. Фізкультурно-спортивні послуги, як товар.
47. Ціна: поняття, основні функції, маркетингове значення.
48. Цінова політика маркетингу: сутність і етапи її формування сфери фізична культура і спорт.
49. Комунікативна політика сфери фізична культура і спорт.
50. Проаналізувати принципи маркетингу сфери фізична культура і спорт.

Зразок “0” білету з іспиту

Чорноморський Національний університет імені Петра Могили
Факультет фізичного виховання та спорту
Кафедра Олімпійського та професійного спорту

Освітня компонента “Сучасні технології управління та організація спортивної підготовки”.
Освітньо-кваліфікаційний рівень - другий (магістерський)
Освітньо-професійна програма - Фізична культура і спорт
Спеціальність - 017 Фізична культура і спорт

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 0

Класифікація та взаємозв'язок функцій управління.
Фізкультурно-спортивні послуги, як товар.

Затверджено на засіданні
Кафедри Олімпійського та професійного спорту
Протокол № ___ від “___” _____ 2023 р.

Екзаменатор доц. Людмила ХАРЧЕНКО-БАРАНЕЦЬКА

Завідувачка кафедри проф. Надія ДОВГАНЬ

Список використаних інформаційно-літературних джерел

Основні:

- Городинська І.В. Управління фізичною культурою і спортом: [навч. посіб. для студентів факультету фізичного виховання та спорту] / І.В. Городинська. Херсон: Видавництво ХДУ, 2010. 112 с.
- Андрушків Б.М. Основи менеджменту / Б.М. Андрушків, О.Є. Кузьмин. Львів: Світ, 1995. 296 с.
- Жданова О.М. Управління сферою фізичне виховання і спорту // [навч. посібник для фізкультурних вузів] / О.М. Жданова, Л.Я. Чеховська. Дрогобич: Коло, 2009. 224 с.

Додаткові:

- Герцик М.С. Вступ до спеціальностей галузі «фізичне виховання і спорт»: [підручник] / М.С. Герцик, О.М. Вацеба. Харків: «ОВС», 2005. 240 с.
- Гасюк І.Л. Державне управління фізичною культурою та спортом: стан та перспективи розвитку: [монографія]. Х.: ПП Балюк І.Б., 2011. 432 с.
- Гасюк І. Методи державного управління фізичною культурою і спортом: методологічний аспект / І. Гасюк // Ефективність державного управління : зб. наук. праць. 2010. Вип. 25.
- Державне управління в Україні: наукові, правові, кадрові та організаційні засади / за заг. ред. Н. Р. Нижник, В. М. Олуйка. Л.: Львів. політехніка, 2002. 352 с.
5. Закон України «Про вищу освіту» // Освіта України. № 17. 26 лютого 2002 р. С.2-8.
6. Закон України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності». Київ, 2000. № 1775-III.
7. Закон України «Про освіту» // Голос України. 1991.
8. Закон України «Про фізичну культуру і спорт» // Спортивна газета. 1994.
9. Положення про дитячо-юнацьку спортивну школу / Затверджено КМУ від 5.11.2008 р., № 993. К., 2008. 17 с.

10. Прокопова Л. І. П 80 Основи маркетингу і менеджменту фізкультурно-оздоровчих послуг: Навчальний посібник / Л. І. Прокопова, М. Б. Чхайло. Суми: Вид-во СумДПУ ім. А.Макаренка, 2012. 298 с.

Інтернет-ресурси:

1. Національний олімпійський комітет України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://noc-ukr.org>.

2. Про фізичну культуру і спорт: Закон України від 24.12.1993 р., № 3808-ХІІ [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3808-12>.

3. Статут Спортивного комітету України. К, 2008 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://scu.org.ua/885-statut-sportyvno-gokomitetu-ukrainy.html>.